

CHKD NOV 27 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

76 M. 46 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 23 D.

Telefonas:
APplegate 7-257

KAINA 15 C

Kanada žada iškelti sovietinį kolonializmą

Vienybės korespondento pasikalbėjimas su Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvos Delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Seime pirmininku min. Vaclovu Sidzikausku.

Vaclovas Sidzikauskas

Pereitę savaitę Tamsta lankėsi Kanadoje. Gal malonėtum painformuoti Vienybės skaitytojus apie to lankymosi tikslus ir rezultatus?

Kaip, be abejo, žinote, Kanados premjeras Diefenbaker 1960 m. iš Jungtinių Tautų tribūnos puolė soviet-

tu kolonializmą Centro ir Rytų Europoje ir reikalavo apsisprendimo teisės ir laisvės dabar Maskvos pavergtoms tautoms — II pas. karū aukoms — jų tarpe ir lietuvių tautai. Ir vėliau jis nekartą kalbėjo apie savo nusistatymą ir formaliai iškelti sovietų pavergtųjų valstybių problemą Jungtinėse Tautose.

Tokį pažadą jis buvo davęs baltiečių delegacijai, ji aplankiusiai Ottawoje. Ir šiais metais Kanados užsienių reikalų ministeris palietė tą klausimą savo kalboje Jungtinių Tautų generalinėj asamblėjoj.

Gavę pranešimą iš Kanados sostinės, kad ministeris pirmininkas Diefenbaker maloniai sutinka priimti PET Seimo delegaciją ir su ja tuo klausimu pasikalbėti, aš ir kiti trys PET Seimo generalinio komiteto nariai nuvykome pereitą pirmadienį į Ottawą ir ten buvome labai šiltai priimti ministerio pirmininko, su kuriuo turėjome valandą trukusį pasikalbėjimą.

Mes buvome užtikrinti, kad Kanados vyriausybė tvirtai laikosi joje formaliai savo nusistatymo ir pasiryžimo dar šioje Jungtinių Tautų sesijoje formaliai iškelti sovietų pavergtųjų valstybių klausimą ryšium su debatais kolonializmo panaikinimo klausimu ir pasiūlyti rezoliuciją ar pataisą ir priedą prie bendros rezoliucijos.

Kanada nori pasiūlyti
Nukelta į 4 psl.

Kanados ministeris pirmininkas John Diefenbaker

I Kultūros Kongresą dedama daug vilčių

Lapkričio 22-25 dienomis susirenkantis Chicagoje II-asis Kultūros Kongresas yra svarbus įvykis ir didelė šventė JAV ir Kanados lietuvių gyvenime.

Kongresui rengti komitetui vadovavęs chicagietis Povilas Gaučys Vienybės atstovui Kongreso išvakarėse pareiškė:

Į Kongresą dedame daug

vilčių ir iš jų laukiame atsakymo į daugelį degančių problemų, nes šių dienu sąlygose kultūra, kultūrinių vertybių kūrimas ir jų tin-

Nukelta į 4 psl.

II-jo Kultūros Kongreso Komitetas. Iš k. sėdi: P. Maldeikis, sekret. Leonas Balzaras, pirm. Povilas Gaučys, vicepirm. Benys Babrauskas, Jonas Švedas. Stovi: Juozas Kreivėnas, Vincentas Liulevičius, Donatas Bielskus, Juozas Tamulis, Balys Vitkus, Jonas Vaidelys. Nuotraukoje trūksta komiteto narių: Vlodo Jakubėno, Vytauto K. Jonyno, Broniaus Keturakio, Jono Muloko, kun. Juozo Prunskio, Prano Skardžiaus. V. Juknevičiaus nuotrauka

MES Vytautas Sirvydas

Prof. K. Pakštui mirus, spauda neteko prityrusio Amerikos lietuvių, kuris savo geografijos, geopolitikos ir demografijos žiniomis gilino mūsų pažinimą tautos būklės klausimais. Todėl Vilniaus Diena mūsų laikraščiuose šių mokslų atžvilgiu buvo gana blanki. Nesuskambėjo pakštiškų laikrodžio pasukimų šimtu metų pirmyn. Pasitenkinta kilniomis oracijomis-deklamacijomis. Nepasidaryta išvadų kad ir iš šių prof. Pakšto žodžių: "1945-1946 m. Lenkijon repatriavo 180,000 Lietuvos lenkų, todėl ypač pačiame Vilniuje lietuviams tenka žymi gyventojų dauguma. Tai labai pravertu žinoti, taip lenkams taip lietuviams, kai kalbama apie Vilnių."

Vilniaus lietuvių jimas svarbus istorinis vyksmas. Šiomis dienomis išėjusiame II-ame dr. K. Griniaus Atsiminimų tome skaitome: "Firmą lietuvių puolimą Vilnių atlietuvininti padarė varpininkų trejukė (Bagdonas, Grinius, St. Matulaitis) 1894 m., padedant (aplenkėjusiems) socialdemokratams dr. A. D. Domaševičiui ir A. Moravskui. Tuolimas buvo būtinas, nes Vilnius seniai buvo pasidaręs lietuviams svetimas miestas. Tiesa, kun. J. Ambrazevičius jau pirm to kelis metus, per išpažintis ir pasikalbėjimus suokė moterėles neužmiršti gimtosios kalbos. Tai buvo pradžia mūsų visuomenės sluoksnių ryžto Vilnių lietuvininti."

Pirmiausia iškovota (1901 m.), 34 lenkų bažnyčių glitoje, lietuviškos pamaldos vienoje (Šv. Mykolo). Neturiu žinių, kiek ilgai jos buvo. Bol-

Nukelta į 4 psl.

LIETUVIAI KALIFORNIJOJ

Inž. Julius Kiškis, lapkričio 4 d. įvyksime Los Angeles Senorių Vyčių kuopos susirinkime, išrinktas 1963 m. šios organizacijos pirmininku.

Ta pačia proga buvo pagerbtas Vyčių Senorių dvasios vadas kun. kan. A. Steponaitis, neseniai išleidęs savo atsiminimų knygą "Tėvynėj ir Pasaulij."

Linksnavakaris, rengiamas Los Angeles šv. Kazimiero parapijos choro, įvyksta šeštadienį, vasario 23 d. par. salėje, Pradžia 8 val. vak. Tai bus paskutinis subatvakaris prieš užgavėnias ir gera proga pasilinksmiti.

Laima Elena Steikūnaitė, Jono ir Birutės Steikūnų dukra, spalio 27 d. buvo kun. A. Valluškos pakrikdyta šv. Kazimiero bažnyčioje. Krikšto tėvai buvo B. Gostautienė. Ta proga Steikūnų namuose buvo jauktos krikštynų vaišės, kuriose dalyvavo šeimos giminės ir artimieji.

Los Angeles skautai savo organizacijos jubiliejinius metus lapkričio 3 d. pradėjo iškilmingą sueigą parapijos salėje ir sekančią dieną pamaldomis, kuriose visi skautai dalyvavo organizuotai. Jubiliejaus metams yra numatyta plati veikimo programa.

Jonas ir Bronislava Dzenkaičiai, Sudbury, Kanada, persikėlė gyventi į Los Angeles, Calif., ir sustojo pas Vasillauskus.

Solistas Antanas Pavasaris iš Venezuelos atvyksta į Los Angeles gyventi ir laikinai sustos pas Kuzavinius, buv. venezueliečius. Pavasaris yra žymus dainininkas, dalyvavęs net Scalos operos gastrolėse Venezueloje.

Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" Los Angeles skyrius lapkričio mėn. 25 d. rengia 44 metų Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą.

Šv. Kazimiero par. bažnyčioje 10:30 val. bus pamaldos už žuvusius karlius, šaulius ir partizanus kovose dėl Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės.

12:15 val. p.p. par. salėje įvyks akademijs. Paskaitą skaitys pulk. lt. n., rašytojas J. Balčiūnas, o po to bus meninė dalis.

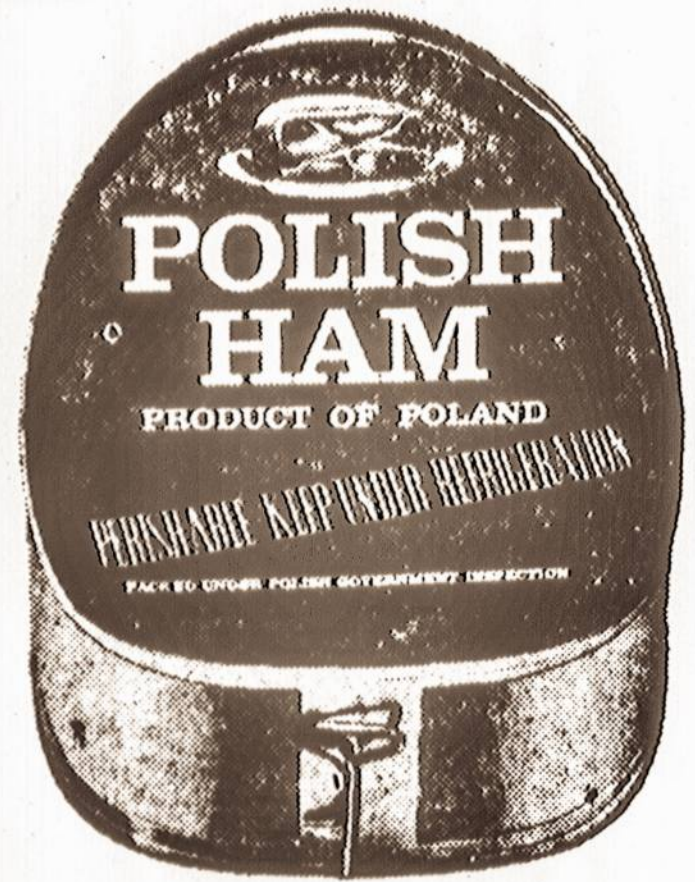
Vaclovas Stancellis iš Chicago atvyko į Los Angeles gyventi ir pradėjo dirbti Pronskeičio krautuvėje. Stancellis Chicagoj turėjo laikrodžių taisymo ir pardavimo biznį.

Organizuojamas vaikų choras. Norint prilauginti geresnių choristų didžiajam parapijos chorui ir jungti prieauglį prie savo parapijos yra organizuojamas vaikų choras, kurį sudarytų parapijos mokyklos ir šeštadieninės mokyklos mokiniai. Chorą sutiko vesti muz. Bronius Budriūnas. Chorą globoti yra pakviesta pedagogė Ona Razutienė

Onutė Nausėdaitė, tremtinių p. Nausėdų, gyvenančių Woodland Hills, Calif., dukrelė yra nauja lietuviška žvaigždė Hollywood TV ir filmų pasaulyje. Onutė yra tik 12 m., 7 skyriaus mokinė su dideliais valdybiniais gabumais, turi reto grožio balsą, puikiai skambina piano ir yra gera šokėja. Jos agentas yra Lester Salchow, kuris neseniai laimėjo teismo pripažinimą Onutės reprezentuoti filmų pasaulyje valdinimo, dainavimo ir šokimo rolėmis. Onutės Nausėdaitės profesinis vardas yra: ANN JILLIANN. Onutė jau spėjo dalyvauti keliose filmose ir TV pastatymuose.

Onutė Nausėdaitė sutiko pirmą kartą pasirodyti lietuvių visuomenei par. rengiamam Šv. Kazimiero minėjime, kuris bus kovo 10 d. Be jos, minėjime dalyvaus par. choras, vedamas Komp. B. Budriūno ir solistas Antanas Pavasaris, kuris dar prieš Kalėdas atvyksta į Los Angeles gyventi.

KIEKVIENAI PROGAI

Puikus skanėstas, vienodai tinkamas šeimyniškiems pietums ir vaišėms — neriebus, maistingas.

Importuotas tikras lenkiškas kumpis

garsiais pasaulyje vardais
ATALANTA — KRAKUS — TALA
gaunamas patogiomis 2, 3, 4, 5 ir 7 svarų skardinėmis.

Taip pat paragaukite importuotos tikros lenkiškos

KUMPIO RULADOS,
gaunamos patogiomis 1½ ir 3 svarų skardinėmis. Gabi šeiminiškai visada pasirūpina tikrojo lenkiško kumpio, laimėjusio tik aukščiausios kokybės gaminiams skiriamą ženkla

Reikalaukite tikrojo lenkiško kumpio kaimyninėse mažose ar didelėse krautuvėse!

VASARNAMIS

Puotalo firmos statyba

TOKĮ VASARNAMĮ SAVO SODYBOJE NEBRANGIAI GALI PASISTATYTI KIEKVIENAS VIENYBĖS SKAITYTOJAS

Iš Suomijos miškų į West Virginia kalnus

Kainos nuo **\$1246**

Įskaitant statybos, apdraudos, pergabenimo, maito ir kt. išlaidas. (Kainos gali pasikeisti pagal sąlygas.)

ŠIŲ LAIKŲ
PROJEKTAI
SENOJO PASAULIO
IŠDIRBIMAS

Miss Elizabeth Swantek vasarnamis
Davis, West Virginia

Splygos:
Pagrindinis įnašas (pusė kainos) su užsakymu. Balansas išmokamas, gavus pristatymo dokumentus.

Dėl platesnių
informacijų rašykite:

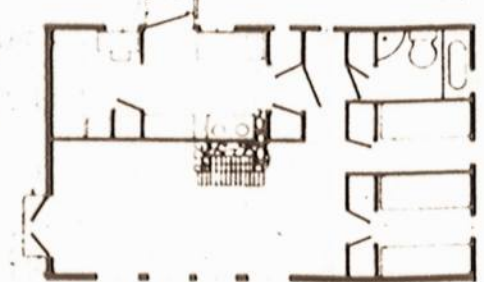
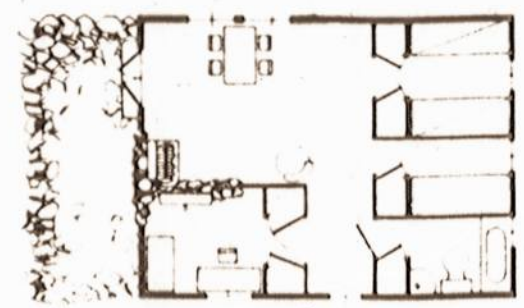
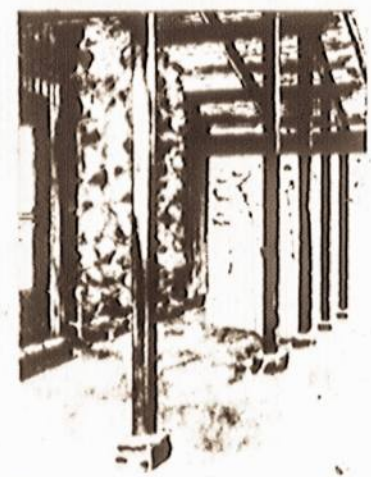
VIENYBĖ
(V. Tysliavienė)
192 Highland Blvd.
Brooklyn 7, N. Y.

Exterior PLUS interior package
Insulated sprucewood walls
Double pane wood casement windows
Sauna (steambath) if desired
Do-it-yourself construction
Delivered to main eastern and southern ports

Specifications:

All timber parts above foundation (interior and exterior walls, floors, doors, clothes closets, shelves, kitchen closets, moldings) — Hardware — Impregnated Building Paper — Windows — Insulating Material for Walls — Caulking Material — Nails.

Projektas
TS-800*

*\$1707 CIF Alexandria, Va.
Projektas pastatytas
Davis, W. Va.

HL-2057
Vienas iš daugelio projektų.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

Solistės M. Kripkauskienės rečitalis įvyksta Jaunimo namuose gruodžio 9 d.

J. Bertulį, Chicagoje gyvenantį muziką, pagerbė Kanados ukrainai Toronte, spalio 19 d.

Alvudas suruošė dvi P. Maldeikio paskaitas: lapkričio 2 d. Chicagoje, o lapkričio 10 d. Cicerroje.

J. ir A. Šulaitis su žmona ir dukra Dalia išsikėlė iš Chicago į La Grange Park, Ill.

G. J. Možinskis, neseniai atsikėlęs iš Sao Paulo, Brazilijos, baigė Chicagos inžinerijos kolegiją.

K. Zapkus, dailininkas, išvyko į Europą gilinti studijų tapybos srityje.

Dainavos ansambelis išleido savo pirmąją ilgo grojimo lietuviškų dainų plokštelę.

M. Krasauskaitė, ist. dainarė, skaitys paskaitą Marijampolės gimnazijos minėjimo šimtmečio proga.

Vilniaus Dienos minėjimui Jaunimo Namų didžiosios salės sceną išpūdingai dekoravo jauna dailininkė Virbickaitė.

Žurnalistų S-gos Chicagos skyriaus naujos valdybos rinkimai įvyks Jaunimo namuose lapkričio 25 d.

Iš Vokietijos pranešama, kad ligšiolinis Vasario 16 Gimnazijos dir. kun. dr. Gronis dėl sveikatos pasitraukė iš pareigų ir į tą postą paskirtas anksčiau buvęs darbo kuopų kapelionas kun. Liubinas, kuris čia namomas kartu su kuopų vadais. Iš k. į d. Sielovados direktorius Tėvas Alf. Bernatonis, kap. Matulaitis, kun. Liubinas, kap. Lukšaitis ir kap. Berentis (dabar jau miręs). S. Narkėliūnaitės nuotrauka, daryta 1959 m.

**VIENINTELIAI
ORIGINALŪS,
IMPORTUOTI IŠ LENKIJOS**

pasaulinio garso
**DEGTINĖS IR
LIKERIAI**

Aukščiausios rūšies
WYBOROWA 5.99*
Vodka, 100 pf. 5th

Nepalyginamo aromato
žolės iš Baltvyžiaus
ŽUBRÓWKA 6.77*
zubro vodka 100 pf. 5th

Senoji ruginė
STARKA 6.99*

Tradicinis lenkų-lietuvių gėrimas
su medumi ir šaknelėmis
KRUPNIK 7.27
medaus likeris

Ant rinktinių lenkiškų vyšnių
WIŚNIÓWKA 6.60*
vyšnių likeris 80 pf. 5th

Kainos New Yorko valstybėje, kitose valstybėse, pareinant nuo viet. taksų

Reikalaukite šių importuotų gėrimų savo degtinės krautu-vėse, baruose ir tavernose. Jeigu jie dar neturi, prisiuski-te mums įmonės vardą ir adresą ir Jums bus pristatyti.

Gaunama sekanciose valstybėse: New Yorke, New Jersey, Connecticut, Massachusetts, Maryland, Pensylvanijoje, Kalifornijoje, Floridoje, Washington, D. C.

Importuoja: **PARK, BENZIGER & CO. INC.**
75 West Street, New York 6, N. Y.

Capitol Distributors
30-35 Thompson Ave.
Long Island City 1, N. Y.
EX 2-5600

Merchants Wine and Liquor
Marlton Pike
Pennsauken, N. J.
No. 3-2300

Visi šie importuoti gėrimai iš Lenkijos gaunami Republic Liquor Store (žiūr. skelbimą apačioje)

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

VLIKO VT NARYS - SUKAKTUVININKAS

Miunchene gyvenančiam Juozui Kairiui, VLIKO Vykdomosios Tarybos nariui spalio 20 d. sukako 60 metų amžiaus. Jubilias yra švenčioniškis, mažžemio ūkininko sūnus, gimes 1902 m. Pradžios mokyklą baigė dar prieš I Pas. karą. Dėl karo mokslą turėjo pertraukti, bet ano laiko dvasios pagautas, po septynerių metų pertraukos mokėsi toliau, išlaikęs abiturės egzaminus, studijavo Vytauto Di-

džiojo Universitete ir baigė Teologijos-filosofijos fakulteto filosofijos skyrių. Dirbo Kauno Apygardos Teisme kandidatu, išlaikė teisėjo egzaminus ir teisėjo Kaune ir Vilniuje. Teisėjo dadas Vilniuje lektoriavo policijos mokykloje ir suaugusių institute.

Dar būdamas mokiniu, įsijungė į ateitininkų, pavasarininkų, Darbo Federacijos ir skautų veikimą. Skautus suvalstybinus, iš jų pa-

sitraukė. Anksti pradėjo rašinėti į spaudą, bendradarbiaudamas "Darbininke," "Teisėje" ir kituose Nepriklausomos Lietuvos leidiniuose. Su prof. A. Tamošaičiu paruošė lietuvių kalba sentausia pasaulio kodeksą — Hamurabio įstatymą, — kurį išleido Vytauto Didžiojo Universitetas.

Iš Lietuvos pabėgęs ir atsidūręs Vokietijoje, nors nestiprios sveikatos, labai aktyviai įsijungė į visuomeninį darbą. Dirba VLIKO Vykdomojoje Taryboje, keleris metų buvo Bendruomenės Garbės Teismo pirmininkas, Kontrolės Komisijos pirmininkas, Lietuvių Teisininkų Draugijos Vokietijoje pirmininkas. Yra Laisvųjų egzilu žurnalistų Valdybos ir Europa Union narys; bendradarbiauja Liet. Spau-doje.

Daile. I. Pūkštelė, Jauinio Centro Chicagoje išlaikynui padovanojo paveikslą, kuris tradicinės vakarienės metu bus galima laimėti gruodžio 2 dieną.

SKLYPAS - GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA

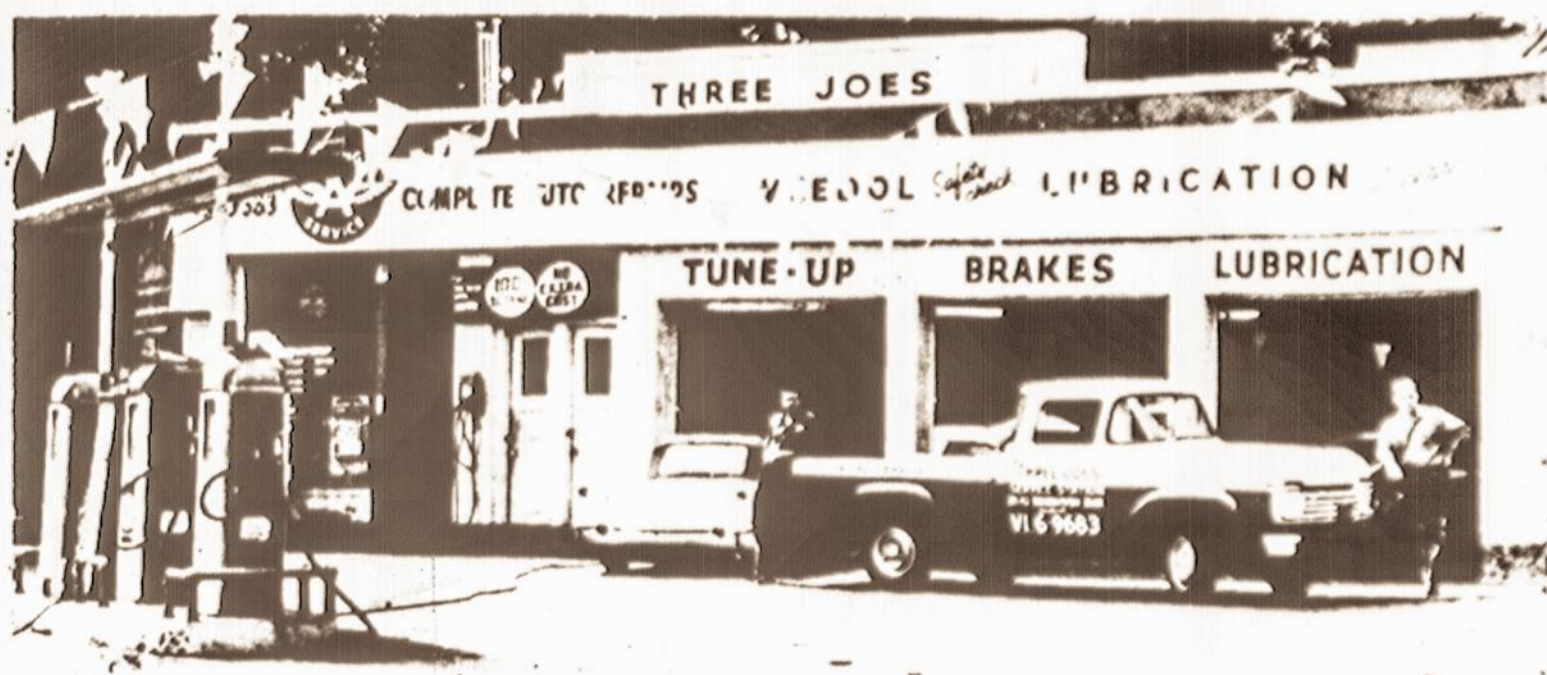
Pranešama, kad pirmame liet. mieste atidaryta nauja sklypų sekcija.

Pirmiesiems 5 pirkėjams duodama 25 nuosimčių nuolaida. Kainos žemai pažemintos ir norintieji gali pirkti išsimokėjimui įmokant 50 dol. rankpinigių. Sklypai 80 pėdų pločio ir 140 pėdų ilgio t. y. apie 1/2 akro didumo. Jie randasi prie Lakonijos kurorto apie 5 val. nuo New Yorko ant gražaus pušimis ir eglaitėmis apaugusio kalno prie didelio 12 mylių ežero.

Visiems turėtų būti aišku, kad toks žemės sklypas yra vertingas, kaip investacija ir nepamainoma dovana Kalėdoms ir kitomis progomis giminėms bei draugams.

Dėl informacijų prašome kreiptis: **Z. STEPONAČIUS**
22 Brooklawn Ave., Stamford, Conn. Tel. FI 8-6808-

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštytis in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkeliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

M E S

VYTAUTAS SIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

Ševikai šių bažnyčių dabar pavertė statybos medžiagoms muziejum. Ketveriems metams praslinkus (1905) į Vilnių suvažiavo 2000 tautos atstovų pareikalauti autonomijos carų imperijoje. Rusų generalgubernatoriui leidus (1906 m.), dr. Basanavičius 1907 m. įkuria Mokslo, o menininkai Dailės draugiją. Tais pat metais įkuriamas ir pirmoji Vilniuje lietuvių tvarkoma dviklasė pradinė mokykla. Pasirodo pirmieji mūsų dienraščiai: 1914 metais Vilniuje ėjo 8, Kaune 10 mūsų laikraščių. Viską apvainikavo Tarybos paskelbimas Vilniuje nepriklausomos Lietuvos valstybės 1918 m.

V. Sruogienė Lietuvos Istorijoje sako: "Nelengva buvo (1894-1914 m. tarpsniu) lietuvių tarptarpti rusų valdžios spaudoje, kai miestuose skambėjo rusų, o dvaruose ir bažnyčiose lenkų kalba. Ypač sunki būklė buvo Vilniuje, kuris smarkiai lenkėjo, kuomet visa Lietuva budo. Čia tegyveno '12 lietuvių apaštaly', prie kurių šliejosi ir mažiau veiklūs ar drąsūs (ir negausūs), bet sąmoningi vilniečiai."

Rusų statistika Vilniuje 1897 m. rado 3,090 lietuvių (154,532 gyv. tarpe). Vokiečiai 1916 m. lietuvių terado 3,699. Lenkų White Paper (London, 1944 m.) skelbė, 1939 m. Vilniuje tebuvo 1,600 lietuvių. Dr. A. Šapoka sako, kad tais metais Vilniaus u-tą lankė 92 lietuviai (prašymus tepadavė 158), 3110 studentų minioje. Nestebėtina, jei Molotovas, kai 1939 m. Maskva Vilnių Lietuvai pavedė, gudams bolševikams teisinosi, kad "ne dėl gyventojų tautybės," bet dėlto, kad "istorinė praeitis ir lietuvių tautos troškimai visados ankštai siejosi su Vilniumi." Čiank-kai-šeko žmona syki tarė: "Gyvename šiandien, svajojame apie rytojų, bet amžinesnes tiesas patiriame tik iš praeities."

1959 m. gyventojų Vilniuje rusai priskaitė 235,000. Tautybių rado net 41. Žycie Warszawy korespondentas Waszczuk 1960 m. teigė, kad "daugumą Vilniuje sudaro lietuviai (visoje Lietuvoje, tačiau, surašymas lenkų rado dar 230,000 — per 8-tą gyv. nuošimtį — veik tiek kiek rusų: 231,000). Neišvardytas — Drauge turistas, iš Maskvos lankęs Vilnių 1960 m., sakė, lietuvių esą 80,000. Miklovas pasakoja, kad visa išsimokslinusi Lietuvos jaunuomenė ir inteligentija smelkiasi apsigyventi Vilniuje — čia dabartinis Lietuvos kultūros centras. Tarp kitko, veikia 6 aukštesnės mokyklos su 12,000 studentų.

Tautai vadovavo Daukanto-Valančiaus žemaičiai, po to, Basanavičiaus-Kudirkos "kapsai." Minėkime Vilniaus Dieną, nes iš tikrųjų XX amžiuje aušta Vilniui diena tautai vadovauti! O ir mūsų spaudoje Amerikoje: Vienybė leidžia-redaguoja vilnietės, Darbininko redaktorių vilnietis, geriausias Naujienų bendradarbis (rašlumu) vilnietis. Žemaičiai buvo romantingi, kapsai praktiški, kuo istorijon įeis vilniečiai?

Ana savaitė Bostone, galima sakyti, buvo mūsų Laurence Harvey-Skiknio savaitė, John Hancock salėje trijų Šekspyro filmų eilėje rodyta jo valdyba Romeo and Juliet veikale, Bostone teatre ėjo cinerama filma "The Wonderful

World of the Brothers Grimm," kur Harvey vardas stovi priešakyje visų kitų vaidintojų, Music Hall rodė The Manchurian Candidate, kur Harvey vaidina greta Frank Sinatra, Bostono laikraščiai buvo kupini Harvey fotografijų.

Kanada žada išskelti...

Atkelta iš 1 psl.

Įsakmiai suvisuotinti tautų apsisprendimo teisę ir nutarti, kad ji turi būti taikoma visoms tautoms, kurios yra svetimos galios pavergtos, nežiūrint žemyno ir gyventojų odos spalvos, ir pasmerkti Sovietų Sąjungos kolonializmą Centro ir Rytų Europoje ir pareikalauti laisvų rinkimų tarptautinėje priežiūroje.

New Yorke šiuo metu vyksta Kanados delegacijos JT pasitarimai su kitų laisvųjų, jų tarpe ir naujai susikūrusių Afrikos valstybių, delegacijomis. Tų pasitarimų išdava nulems ir Kanados vyriausybės taktiką, būtent — daryti tokį pasiūlymą šioj Jungtinių Tautų sesijoje, ar palaukti kitos.

Kanados premjeras suminėjo taip pat, kad jis dėl šios savo iniciatyvos ir dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos Generalinių Konsulatų teisinės padėties atstatymo yra nepaprastai smarkiai sovietų puolamas.

Tais pačiais klausimais kalbėjomės ir su Kanados užsienų reikalų ministru

Green, kuris tą pačią dieną mus priėmė. Buvome susitike ir su opozicijos lyderiu buv. užsienų reikalų ministru Pearson, ir su kitų dviejų frakcijų parlamente lyderiais — Thomson ir Douglas, bei su valdžios partijos lyderiu Senate Brooks, kuris pernai buvo Kanados delegacijos JT narys.

Išsivežėme vieningą teigiamą Kanados politinių sluoksnių pažūrą ir nusistatymą mums gyvybiniais klausimais. Buvome taip pat pakviesti ir dalyvavome Kanados parlamento posėdyje.

Ar turėjote dar ir kitų uždavinių Kanadoje ir ar tarėtės su pavergtųjų tautų veikėjais tame krašte?

Kitas mūsų uždavinys buvo suorganizuoti PET Selmo atstovybę — delegaciją Kanadoje. Tokias delegacijas turime daugelyje Vakarų Europos ir Pietų Amerikos valstybių sostinėse, taip pat ir Australijoje.

Tuo klausimu tarėmės su mūsų tautu veikėjais ir Otavoje, ir Montrealy, ir Toronte, kur buvome dvi dienas. Pavergtųjų Europos Tautų Seimo Delegacija Kanadoje netrukus pradės veikti.

Ar neturėjote pasitarimų ir su Lietuvių Bendruomenės vadovybe Kanadoje?

Kaip žinote, Toronte yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba, o Montrealyje — Kanados, Kalbėjusių su vienais ir su antrais.

Palietėme lietuviškus reikalus, ypač mūsų organizacinius negalavimus. Su pasitenkinimu galim pasakyti, kad ir šiuo požiūriu iš Kanados pučia geri vėjai.

Buvo malonu atnaujinti ir asmeninius santykius su Lietuvos Generaliniu Konsulu Kanadai ir ponu Žmuidziniene, mano mielais bendradarbiais Lietuvos Pasiuntinybėje Londone.

...dedama daug vilčių

Atkelta iš 1 psl.

kamas panaudojimas yra gal sėbiausia priemonė tiek lietuvių išlaikyti, tiek Lietuvos Nepriklausomybei atgauti.

Paryškindamas Kongreso tikslus, Komiteto pirmininkas kalbėjo:

Naujamajam išsivijimui JAV ir Kanadoje išgyvenus pirmąjį dešimtmetį, pribrendo reikalas išryškinti, ką esame nuveikę kultūrinėje srityje. Todėl pirmas II-jo Kultūros kongreso tikslas — apžvelgti mūsų kultūrinius laimėjimus per pastarąjį dešimtmetį. Toliau: pasiremiant dešimtmečio patyrimu, nustatyti mūsų kultūrinės veiklos gaires ateičiai ir numatyti, kas ir kaip vykdyt kultūrinės veiklos planą.

Pagrindinę Kongreso temą (Kultūrinės veiklos gaires) ryškina dr. J. Grinius ir dr. J. Puzinas, PLB Kultūros Tarybos pirmininkas. Kadangi nepavyko rasti prelegento pirmajam temai (apžvelgti visų kultūrinių sričių laimėjimus), dėl jos sudėtingumo, ji bus ryškinama atskirose sekcijose.

Kad Kultūros Kongreso nutarimai nepalikėtų vien popieriuje, bus stengiamasi numatyti, kas ir kaip vykdyt Kongreso nutarimus.

Tam reikalui Kongreso Komitetas sudarė specialią sekciją, P. Maldeikio vadovaujamą, į kurią įeina visų kitų sekcijų vadovai. Visus gautus siūlymus, projektus, sugestijas, jis sukoordinuos ir paruos nutarimų projektus.

Kongreso Komitetas suorganizavo 12 sekcijų. Jaunimo sekcijai atkritus dabar yra vienuolika: literatūros, meno, muzikos, architektūros, lituanistinių mokslų, lituanistinio švietimo, lietuvių parapijose išlaikyti, istorijos, spaudos, fizinio lavinimosi ir ūkio. Darys pranešimus ar skaitys paskaitas 31 prelegentas.

Kiek buvo įmanoma, sekcijų darbai buvo planuojami atsižvelgiant į Kongreso tikslus.

Šis Kultūros kongresas bus pakili ir akivaizdi lietuviškos kultūros manifestacija, nes jo metu bus atidaryta dailės paroda, kurioje, dalyvauja 55 dailininkai

iš visų pasaulio kraštų ir visų meno krypčių, pirmo tokio masto išsivijoje.

Taip pat bus įdomi ir architektūros paroda, nes tai bus pirmas tokio pobūdžio mėginimas išskelti tautiškos architektūros problemę išsivijoje.

Spaudos parodoje bus išstatyta vaikams ir jaunimui skirta literatūra, lygiai kaip ir tėvams skirta literatūra vaikų auklėjimo reikalams. Štokia spaudos paroda irgi bus pirmas tokio pobūdžio pasirodymas.

Ir pagaliau — Kongresą apvainikuos simfoninis, lietuviškos muzikos koncertas, pirmą kartą išsivijoje atlikdamas mūsų kompozitorių simfoninę kūrybą. Bet, girdėsime retai girdimą Operos chorą ir solistą J. Vaznelį. Koncertą diriguos kompozitorius J. Kačinskas.

Jeronimas Kačinskas

Akademikas Antanas PURĖNAS

Lapkričio mėn. 5 dieną, eidamas aštuoniasdešimt antruosius metus, staiga mirė Lietuvos nusipelnęs mokslo veikėjas, Kauno Politechnikos instituto profesorius, Lietuvos Mokslų akademijos akademikas Antanas Purėnas.

Purėnas yra gimęs valstiečių šeimoje 1881 m. vasario mėn. 16 d. dabartiniam Kupiškio rajone, Tatkoniu kaime. Mokyti pradėjo pas kalmo daraktorių, vėliau lankė Liepojos gimnaziją, kurią baigęs 1902 metais įstojo į Tartu universitetą. Vėliau persikėlė į Peterburgą ir čia įstojo į universiteto fizikos-matemati-

kos fakulteto chemijos skyrių.

Prof. A. Purėnas yra vienas Lietuvos aukštosios mokyklos steigimo iniciatorių. Prieš 40 metų pradėjęs savo mokslinę-pedagoginę veiklą Aukštuosiuose kursuose, ilgas metus ją tęsė Kauno universitete.

Per šį laikotarpį A. Purėnas išvertė į lietuvių kalbą eilę organinės chemijos knygų iš rusų ir vokiečių kalbų, redagavo Gamtos-matematikos fakulteto "Darbus," ne kartą buvo išrinktas universiteto moksliniu sekretoriumi bei prorektoriumi, redagavo žurnalą "Gamtą."

1940 metais bolševikų valdžia paskyrė prof. A. Purėną Kauno Valstybinio universiteto rektoriumi, o įsteigus Mokslų akademiją — jos nariu.

Bolševikams antru kartą užplūdus Lietuvą, A. Purėnas vėl buvo paskirtas universiteto rektoriumi ir šias pareigas ėjo beveik trejetą metų.

Nuo 1947 metų jis dirbo Kauno Valstybinio universiteto, o nuo 1951 metų — Kauno Politechnikos Ins-te.

PILIGRIMŲ PADĖKA

Rudens derliaus šventės paprotys yra labai senas ir, turbūt, sutampa su pirmųjų žmogaus derliumi. Amerikoje šis paprotys atsirado daugiau, negu prieš tris šimtmečius 102 piligrimų grupėje, kurie pabėgo iš Anglijos, kad galėtų laisvai garbinti Dievą pagal savo pasirinktą tikėjimą.

Po trijų mėnesių kėlionės per audringus Atlanto vandenius ju mažas laivas MAYFLOWER atplaukė prie snieguotų New England pakraščių 1620 m. žiemą. Pasiekę krantą, pilgrimai suklaupę giedojo padėkos himnus už laimingą kėlionę.

Pirmoji žiema, prieš kurią pilgrimai stovėjo „aušame Pasulyje, buvo labai žiauri. Dar prieš pavasarį pusę jų jau gulėjo po žeme. Norėdami jų kapus paslėpti, gyvieji užklojo juos sėklomis, atsivežtomis iš Anglijos, bijodami, kad nedrau-

gingi indėnai neužpultų, sužinoję, kad jų tik pusė teliko gyvi. Naktimis piligrimai girdėdavo toli esančių būgnų garsus.

Vieną pavasario dieną piligrimams besidarbuojant laukuose, iš miško pasirodė vienas indėnas ir jų didelem nusteblimui prašeko į juos angliškai. Šią kalbą jis buvo išmokęs iš anksčiau čia atvykusių pirklų. Jis atnešė naujakuriams kukurūzų ir arbūzų sėklų, kurių jie niekad anksčiau nematė ir parodė, kaip jas pasėti ir naudoti žuvi trašai.

Kai 1621 m. derlius buvo nuimtas, pilgrimai nutarė surengti Padėkos Dieną ir ją švęsti su maldomis ir valgiais. Jie pakvietė tos draugingos indėnų genties vadą Massasoit. Įsivaizduokit, koks buvo jų sumišimimas, kai indėnų vadas atvyko su 90 svečiais!

Maisto problema, pasirodė, visai nebuvo tokia dide-

lė. Vadas Massasoit pasiuntė savo geriausius medžiotojus į mišką, kurie grįžo su penkiom stirnom. Tada jis parodė piligrimams medžiotojams, kur rastilaukinių kalakutu ir raudonų spanguoliu. Taigi, tradiciniai Amerikos Padėkos Dienos patiekalai, kalakutas, spanguolės, kukurūzai ir arbūzai atėjo iš indėnų.

Taip padėkos Diena tapo Amerikos šventė Naujajame pasaulyje, ir iš visų švenčių ši diena, tur būt, yra amerikietiškliausia. Pirmųjų piligrimų palikuonys, keliaudami per kraštą, perdavė šį paprotį kitiems emigrantams iš Senojo ir Naujojo pasaulio.

Šiandien, daugiau kaip po 300 metų, Padėkos Diena vis dar turi tą pačią reikšmę, kaip ir tada. Kaip piligrimai, taip ir mūsų šeimos susirinks valgyti tradicinį maistą šventiška nuotaika. American Council

Vieneri metai be Juozo Tysliavos...

Šis rašinys turėjo tilpti lapkričio 9 d. laidoje, minint buv. Vieniybės redaktoriaus ir leidėjo 60 m. gimtadienį ir jo mirties metines. Netilpo, nes nebuvo užbaigtas... Tik mintimis perbėgus tas praeitų metų lapkričio dienas, žiūrėk, nejučiomis, popiero lakštas ir vėl permirkęs ašaromis...

Kada nors, kai nebus taip skaudu ir sunkių lietuviško laikraščio leidėjo - redaktoriaus dalių bus galima vertinti be aistros, Vieniybės skiltyse dar teks rašyti kokias nuotaikas apie Lietuvą ir amerikiečius lietuvisų savo paskutinėmis gyvenimo dienomis pergyveno lietuvis poetas - kūrėjas, apie 30 savo geriausių metų skyręs Amerikos Lietuvai.

Jeigu visa tiesa dabar būtų atskleista, tai ir Lietuvos okupantas turėtų pagrindo iš mūsų pasityčioti.

Amerika - turtingiausias pasaulyje kraštas ir dauguma lietuvių čia gyvena prabangoje, bet neklauskite kokiomis sąlygomis šioje šalyje verčiasi lietuviškas laikraštis.

Mickevičiaus "Pan Tadeusz"

Antrašte "Bitter History" Londono Times literatūros priedas recenzuoja kanadiečio prof. Watsono Kirkconnello vertimą poeto Mickevičiaus "Pan Tadeusz" (Ponas Tadas), kurį išleido Lenkų Meno ir Mokslo Institutas New Yorke (388 pusl., \$7).

Recenzentas sako: "Mickevičius kai kurių slavistų keliamas didžiausiu slavų poetu, didesniu negu Puškinas, bet rašė nedaugeliui suprantama kalba, todėl būdavo veik vieniems lenkams ir paliekamas. Šis vertimas anglų kalba, be abejo, praplės poeto garbintojų ratą, tačiau kažin ar jį patį praplės, nes poema per giliai lenkiška. Ji parašyta 1834 m. ir yra politinio tremtino cri de couer (širdies šauksmas) už tautą, kaimynų padaliną ir nutildytą po nepavykusio 1830 m. sukilimo. Mickevičius vaizduoja lenkų bajorijos gyvenimą Lietuvoje 20 metų pirm sukilimo. Bajorai kausi ir puotauja - ir meldžiasi, kad Napoleono armijos juos išlaisvintų nuo carų.

Vertime reikia gerokai įsiskaityti pirm negu anglas, kuriam čia vaizduojamas patriotizmas svedimas, pradeda suprasti, ką poetas jautė. Vertėjas pasiėmė sunkų darbą ir, matyt, apsisprendė išskirti poemą prasmę labiau negu poetiškumą. Jo darbas yra meilės įnašas tūkstantmečio lenkų valstybės sukaktuvėms. Puikus ir garbin-gas tai darbas, bet anglas skaitytojas nebent tada vertimu pasidžiaugtų, jei šiek tiek "aplenkėtų". Karti istorija lenkus vertė dainuoti apie patriotizmą, kaip visi kiti poetai apie meilę. Pasitikime, kad originale Mickevičius poetas."

Vilniuje Maironio 100 metų gimimo sukaktis minėta įvairiai. Per radiją duota pranešimas kraštui, valstybės knygynė suruošta Maironies 100 kūrinių-leidinių paroda, dramos teatre posėdyje kalbėjo A. Venclova, K. Korsakas, Mykolaitis-Putinas ir E. Mieželaitis. Aktoriai M. Mironaitė, V. Kybartas, baletoto artistai I. Žukaitė ir V. Daunoras, Kavecko valstybinis choras ir Sodeckio kamerinis orkestras atliko meninė programą. Kauniečiai minėjimą suruošė literatū-

ros muziejuje. Tiesa išspausdino J. Žlugždos ir K. Korsako straipsnius, kuriuose, pro raudonus dažus, pripažinta Maironui "literatūros klasiko" titulas.

Dirvos nr. 131 pilnas Neo-Lithuania studentų korporacijos 40 metų sukaktuvių. Amerikoje korporacija 1923 m. daugiausiai (veik išimtinai) paramos tegavo iš Vieniybės žmonių; redaktoriaus J. O. Širvydo ir jo žmonos, iš b-vės pirm. J. Ginkaus ir direktoriaus X. Strumskio, ir seno vienybiečio Pr. Narvydo.

Padėjo ir kun. A. Milukas. Šių parama, korporacija surinko Amerikoje \$10,000 aukų namams Kaune. Korporacijos šūkis Pro Patria (Už Tėvynę) ir pažiuros tautai ir lietuviui (A. Diržio žodžiais) "idealistinės." Sunku sutikti su H. Žemeliu: "Juk visas tautinis judėjimas čia Amerikoje beveik išimtinai palaikomas asmenų, perėjusių Neo-Lithuania eiles." Veiklos aprašymus su dėmesiu perskaičius, paryški, kad korporantai šešiose kolonijose sukūrė skyrius, kurie rūpestingai kasmet išsirenka valdybas, o korporacija bendrai tesurengia kasmet po vasarinę stovyklą - studijų dienas.

New Yorke krikščionių demokratų skyrius suruošė politinį seminarą, kur iškelta, kad senoji VLIKo deklaracija, kuria veiktas grindžiamas, "ne visai atitinka žymiai pakitėjusią padėtį." Tarp kitko, mūsų politinių grupių "esama per daug," o dalis jų "visai sunykusios." Susirinkusieji neparodė "aiškesnio pritarimo, kad Bendruomenė leistųsi į grynai politinę veiklą."

Pripažinta, kad visiems darbams "svarbiausios reikšmės yra lėšų trūkumas." Trūkumas, be abejo, tai dėl visuomenės abejingumo VLIKo deklaracijai, kuri ne visai atitinka žymiai pakitėjusią padėtį. (Pavyzdžiui, veik visi VLIKo nariai yra JAV piliečiai, kurie, be abejo, juk ne "kreivai" prisiekė JAV teismuose, pilietybę priimdami).

Drauge B. V. praneša: "VLIKas su pavergta Lietu-

va palaiko nuolatinis ryšius, ypač per atvykstančius repatriantus." - Jei šiu užtruktų, ar užtruktų ir ryšiai? Kodėl nepasistūninti apdairesnių Kuraičių ir Vilnių ir kitas Lietuvos vietoves?

Kuraičio įspūdžiai: Rygos negali su Vilniū palyginti. Lietuvos sostinė daug geriau aptvarkyta ir prižiūrima. Kauno įspūdis apleisto ir užmiršto miesto, bet Ryga atrodo dar praščiau: gatvės nešvarios, namai apleisti. Vilniuje ir Kaune automobilių negausu, Rygoje dar mažiau.

Europos Lietuvoje J. J-nis prisimena muzikologo J. Žilėvičiaus pareiškimą, kad mūsų giesmynuose 90 nuoš. lenkų melodijų ir 75 nuoš. sudaro lenkų giesmių vertimai. Bet, sako, turime svertimų melodijų ir plačiai mūsų dainuojamose dainose. "Ant marių krašto, Palangos miestelyje," esanti lenkų patriotinės giesmės melodija. K. Žitkaus "Gražių dainelių daug girdėjau" - melodija svetima. "Vilija mūsų upelių močiutė" - melodija svetima (pritaikė Nitaite-Didžiulienė 1856 m). "Ko liūdi, berželi, ko liūdi, ko verki nuleidęs šakas" - melodija, taip pat svetima (Lermontovo "Po synim voln. i okeana"?). "Neiššiek, neiššiek tu iš sodžiaus, nepalik savo tėviškės namu" - esanti sena, net "nudevėta" rusų melodija.

J. J-nio nuomonė, šios melodijos darančios mums "didelę gėdą." Gali būti, bet Šekspyras skolinosi iš italų ir prancūzų ir joks anglas nemano, kad jis tautai gėdos pridare. Amerikos senasis himnas buvo anglų melodija "God Save the King." Gali būti, kad laikas visiems J. J-niams, kaip Tysliava sakė, "išeiti iš Suvalkijos lygumų." Lietuviai, pastatę Chicagoje svertimų melodijų ir išverstų žodžių operas, neatrodo, kad mums gėdos pridare, net jei kai kurias melodijas ir imtumėm labai plačiai dainuoti. Menas ir muzika tai visuotiniausi žmonių žmogaus dalykai.

STEBĖTOJAS

Neužmirškite atnaujinti Vieniybės prenumeratą!

★

Sakoma, tik nelaimės valandoje žmogus tegali pažinti kas draugai, kas priešai.

Taip buvo su Vieniube. Po praeitų metų lapkričio 11 dienos, Vieniubei tikrai "žemė slydo po kojomis..." Bet draugų ir skaitytojų finansiškai ir moraliskai remiami tuos sunkiausias metus laikraščio istorijoje, išnešėm.

Šią Padėkos Dieną širdis kupina dėkingumo visiems mums padėjusiems.

Esame dėkingi ir savo priešams, kurie mūsų nelaimėje naudojosi proga Vieniubę paguldyti grabė. Jie savo veiksmais mus tiek užgrūdino, kad dvigubu pasiryžimu stengėmės išlaikyti SENIAUSIĄ PASAULYJE LIETUVIŠKĄ LAIKRAŠTĮ.

★

Su sūnumi, kuris šiandien turbūt yra vienas iš jauniausių lietuviško laikraščio leidėjų, šios Padėkos Dienos proga, reiškiamo dėkingumą ne tik visiems Vieniybės skaitytojams, skelbėjams ir rėmėjams, mums padėjusiems leisti Vieniubę, bet ir jos redaktoriams ir bendradarbiams.

Pirmoje eilėje - Salomėjai Narkėliūnaitėi ir Vytautui Širvydui. Kiekvienam skaitytojui žinotina, kad Salomėja Narkėliūnaitė, dirbdama vienoje New Yorko leidykloje, kiekvieną vakarą skyrė Vieniybės redagavimui, o Vytautas Širvydas, būdamas JAV Imigracijos tarnyboje (gyv. Norton, Vermont), visas savo poilsio valandas pašventė rašydamas "Mes" skiltį ir kitus įdomius raštus laikraščiu. Negana to, tiek Širvydas, tiek Narkėliūnaitė, nuolat mus dvasiniai stiprino ir iš savo pusės viską darė, kad nepalūžtume sunkiame laikraščio leidimo darbe.

★

Esame dėkingi visiems Vieniybės bendradarbiams - jų tarpe - Edvardui Šulaičiui, V. Bakunui, Pranei Lapienei, Al Gimantui, J. Parojui, J. Valakui, P. Narvydui, V. Gruzdziai, M. Šimkui, J. Jakubauskui, J. Miškiniui, A. Grigaičiui, J. Šiaučiūnui, B. Novickienei, V. Leskaitienei, F. Dirkiui, J. Gobiui, J. Rūteniu, S. Jakštui; fotografams - V. Maželiui, L. Kančauskui, L. Briedžiui, V. Bacevičiui, Degučiai, Noreikai ir kt., kurių čia nesuminėjome, bet kurie nuolat siuntė raštus ir teikė patarimus.

Vieniubė, išgyvenusi šiuos sunkiuosius 76 metus, tokių širdingų ir pasiryžusių žmonių talka tikrai sulauks ŠIMTO METU JUBILIEJAUS.

V. TYSLIAVIENĖ

1962 m. rugsėjo 21 d. Vieniybės (37 nr.) puslapiuose tilpo Salomėjos Narkėliūnaitės rašinys "Lietuviško dialogo beįteškant" šis mane liečiantis tvirtinimas: "Nebijojote jų nei Jonas Aistis Washingtonė, nei Juozas

Tysliava New Yorke, kai jie ėjo susitikti su poetu Mieželaičiu."

Jai kategoriškai pareiškiau, kad aš poeto Mieželaičio nesu sutikęs.

Su pagarba,
JONAS AISTIS

Jie tikrai dėkingi Padėkos Dieną, rūpesčiu i New Yorką iš Prancūzų įvairiose Europos pabėgėlių stovyklose Dudėnas su šeima (12 vaikų). Tai viena panašių nuotraukų, kurių New Yorko spaudoje. Dudėnus Idu BALFo reikalų vedėjas kun. L. J. lėktuvą skristi į Clevelandą, kur pirm. Povilas Banionis, su savo žmona emės Dudėnams padėti išsikurti, b. Atvykusiųjų tarpe pats jauniausias žiaus.

Vasario 16 Gimnazijos mokiniai garsina lietuvio vardą

Perėtos vasaros pasirodymas Romoje atnešė Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių grupel dar vieną pakvietimą: atvykti į didelio lietuvių draugo, arkivyskupo Antonio Samorė gimtinę Bardį (Parma).

Šešerius metus praleidęs dar laisvoje Lietuvoje, kaip nunciatūros sekretorius, šis, dabar vienas aukščiausių Vatikano pareigūnų, panoro pakviesti liet. jaunimą dalyvauti lietuviško kryžiaus pašventinimo iškilmėse prie savo tėviškėje

Bardį pastatytų įspūdingų labdarybės namų. — Villa Mater Gratiae.

Didelis meniško darbo paminklinis kryžius — koplytėlė, padovanotas Italijos Lietuvių Bendruomenės pirmininko kun. Mincevičiaus rūpesčiu, papuošė vieną gražiausių panoraminų vietų Apeninuose, prie svarbaus kelio Genova — Parma.

Šventinimo iškilmėse dalyvavo aukšti Bažnyčios ir Italijos valstybės asmenys, Lietuvos Diplomatinės Tar-

nybos Šefas min. St. Lozoraitis, šv. Kazimiero Kolegijos rektorius prel. J. Tulaba ir tūkstantinė minia iš plačios apylinkės.

Sekusią meninę dalį po atviru dangumi atliko stiprus vietinis choras ir gimnazijos šokėjai, lydimi entuziastiškų plojimų.

Tris dienas liet. jaunimas buvo garbės svečiais Bardį ir Parmoje, oficialiai burmistro priimti tūkstantmetėje Bardį pilyje, apgyvendinti geriausiame viešbuty-

je, puikiai pavaišinti ir dar apdovanoti.

Šalia oficialaus pagerbimo iš visų pusų reiškesi vietos gyventojų nuoširdi simpatija, kviečianti sugrįžti į Bardį, papuoštą lietuvišku kryžiumi, jau kaip į savo tėviškę. Šis kryžius nauju, tvirtu ryšiu sujungė Lietuvą su jos draugais tolimoje Italijoje.

Grupel palydovais buvo Gimnazijos kapelionas kun. J. Rlaubūnas ir šokių vadovė E. Tamošaitienė.

MOTINOS DALIA

Vakaras toks liūdnas.
Obelys nulinko. —
Tai dukrelės mano
Sodan susirinko.

Toji iš už jūrų,
Toji iš už marių,
O šita trečioji
Iš anytos dvaro.

Obelių žiedeliai
Krinta man po kojų —
Tai dukrelės verkia,
Graudžiai ašaroja.

Fasipurtė vėjas,
Klevas gaudo klevą —
Tai sūneliai mano
Renkas — suvažiavo.

Flyšta net palaukė,
Jiems užtraukus dainą...
Ne, tik vėjas kaukia,
Užkalta svetainė.

Vienas — už tėvynę
Vaikšto su ramentais,
Kitas — užkurinę
Saugo apsikentęs.

O, kad jie čia grįžtų,
O, kad susirinktų —
Obelys ir kriaušės
Taip liūdnai nelinktų.

Vakaras toks liūdnas...
Šaltas vėjas gelia.
Ten — už kalno — rauda
Piemenių tošėlė.

KAZYS INČIŪRA

Vasario 16 gimnazijos šokėjai.

100-ųjų Maironio gimimo metinių proga pertvarkyta ir papildyta naujais eksponatais jo ekspozicija Literatūriname muziejuje Kaune.

Muziejuje matomas jo pirmasis eilėraštis "Lietuvos vargas", išspausdintas "Aušroje" 1885 m., gausus "Pavasario balsų" leidinys, pirmosios poetų laidos, baladės, dramos ir Maironio kūrinų vertimai į kitas kalbas.

Maironio darbo kambarys atstatytas toks, koks jis buvo poetui gyvam esant.

Kambarius puošia lietuvių dailininkų Maironio portretai, paveikslai.

Lapkričio pabaigoje Vilniaus dailės muziejuje atidaroma respublikinė portreto paroda. Dailininkų darbus šiai parodai atrinko prof. J. Mikėnas.

Artinasi Kalėdos ir dovanų pirkimo sezonas. Kodėl savo artimajam ar prieteliui nepadovanoti mėtinę Vienybės prenumeratą?

Ne šių dienų diplomatas aukščiausiam šių dienų poste

Salomėja Narkėliūnaitė

JT SESIJOS PIRMININKAS MUHAMMAD ZAFRULLA KHAN

Pastaraisiais metais, kai į Jungtines Tautas vis daugiau ir daugiau ateina naujų tautų, tos organizacijos delegatų sąstatas tapo beveik toks pats margumo, kaip ir jos narių vėlavų vainikas, pusrutuliu plevėsuojęs priešais Generalinės Asamblėjos rūmus.

Bet pats įdomiausias diplomatas, daugelio nuomone, yra ne koks nors dramblio iltimis pasipuošęs afrikietis, kaip dabar yra tapę madinga tokiais čia domėtis, ar koks komunistinio ar kapitalistinio pasaulio eksponatas, bet dryžuotas kelnės dėvis senų vakarietišky manierių azijietis.

Jo nuotraukas žmonės mato spaudoje, TV, bet jis iš arčiau retam kuriam pašaliečiui pažįstamas, nebent tik tam gausingam būriui šios tarptautinės bendruomenės diplomatų, kurie šiemet jį išsirinko sesijos pirmininku.

Pakistano ambasadorius Zafrulla Khan, dabar einęs 69 uosius amžiaus metus, su trumpai kirpta barzdele ir visada orumo pilna laikyvena, dabar yra pats populiariausias diplomatas Jungtinėse Tautose. Bet ir didžiulma sutinka, kad jis esąs ne šių dienų diplomatas, ir tai dėl daugelio dalykų.

Pirmiausia, jisai retai, kada kalba iš rašto, tardamas, kad tai jam neįprasta kaip advokatu, o kalbėti jisai tikrai pagali. Sykį jis Pakistano poziciją Kašmiro klausimu yra gynęs net šešias valandas — tris vienos dienos posėdyje, o kitas tris — sekančią dieną — ir nenualpo, kaip jo oponentas Indijos Krishna Menon,

Zafrulla Khan, kalbėdamas, varto dokumentus ar net skaito jam patiekias jo patarėjų pastabas. Jo kalba įtikinanti, efektinga. Ir nieko nuostabaus. Jisai juk "prisiekęs" juristas. Toje profesijoje pradėjęs savo krašte, 1961 m. prieš antru kartu ateidamas į Jungtines Tautas, jisai buvo išbuvęs septynerius metus teisėju Tarptautiniame Haagos Tribunole.

Šios sesijos pirmininkas skiriasi nuo daugelio kitų diplomatų ir tuo, kad jisai savo dieną pradeda malda. Būdamas musulmonų tikėjimo, jisai keliasi dar prieš saulės patekėjimą, nesvarbu, kaip anksti tai būtų. Pasimeldęs, jisai dar trumpai paskaito iš Korano. Po to, rytmečio gimnastikai, jisai eina pasivaikščioti į Central Parką, o lygiai 8 val. atsiranda savo įstaigoje.

Ir trečias jo bruožas, kuris skiria jį ne tik nuo daugelio kitų diplomatų, bet ir sesijos pirmininkų, tai jo skrupulingas punktualumas.

Jei posėdis numatytas 3 val. popiet, tai 3:01 val. jisai jau sėdi už stalo ir stuksena savo mediniu plaktuku, duodamas ženklą posėdį pradėti.

Kai jis taip pradėjo, vos tik išrinktas į sesijos pirmininkaus, delegatui manė, kad jis juokauja, bet dabar, kai sesija jau eina prie pabaigos ir vis tas pats vyksta, punktualumas Jungtinėse Tautose — ne tik asamblėjoje, bet ir komisijose — tapo nerašytas įstatymas. Šitai gi ypatingai svarbu, nes, esant gausingam kalbėtojų skaičiui ir perpildy-

tai darbotvarkei, brangi kiekviena minutė.

Zafrulla Khan yra gimęs 1893 m. advokato šeimoje, netoli Lahore, Vakarų Pakistane. Pradžios mokslus baigęs amerikiečių presbiterianų mokykloje, teisę studijavo Lahore ir Londone, Anglijoje.

Advokato praktiką pradėjo 1914 m.; 1941 m. buvo išrinktas Indijos fed. teismo teisėju. Savo krašto politikoje dalyvauja nuo 1926 m., kai buvo išrinktas į Panjabo parlamentą; vėliau buvo Indijos parlamente. Savo kraštą, pirma Indiją, o paskui Pakistaną jisai atstovavo įvairiose tarptautinėse delegacijose — 1939 m. jisai vadovavo Indijos delegacijai Tautų Sąjungoje, o

Jungtinėse Tautose pirmą kart buvo Indijos ambasadorium nuo 1947 iki 1954 metų.

Žurnalistus Zafrulla Khan ypatingai gerbia, nes spaudai pripažįsta didelę reikšmę. Šitai jisai ypatingai pademonstravo spalio mėn. 23 d., kai buvo numatyta JT korespondentų Sąjungos naujų klubo patalpų atidarymas, bet, Kubos įvykiams pasunkėjus, tuo metu buvo sušauktas Saugumo Tarybos posėdis.

Kad ir būdamas užsiėmęs, vienos kalbos vertimų metu jisai kartu su gen. sekr. U Thant atskubėjo nors keliolikai minučių pas korespondentus, tardamas: "Mes diplomatai ir jūs korespondentai kartu sudarome Jungtines Tautas."

SENOVĖS POETAJ

JONAS AISTIS

JUS, kaip vos išsiskleidusį žiedą,
Iš seniai nuskambėjusių amžių skinu:
Man dar šiltos jus ašaros rieda
Ir dar skamba nemirę aidai ligi nū
Jūsų gyvojo balso ir jūsų sapnų...

Ir kinietis, ir persas, ir graikas
Nuostabiai artimi, giminingi, savi,
Jog net žodžiuose tolis ir laikas
Susilieja, ir plaukia nei upė žavi
Jie visi — amžinybėj jauni ir gyvi...

O nostalgija, meilė, troškimai,
Lakūs polėkiai, džiaugsmas, karti nevilts
Smelkte nusmelkia visą, ir ima
Taip ramint ir taip guost jųjų žodžiai šilti,
Jog nušvinta manos kasdienybės naktis...

Iš J. Aistio "POEZIJA. Išleido Romuva, 1961 m.

Jungtinių Tautų gen. asamblėjos septynioliktosios sesijos pirmininkas Zafrulla Khan (viduryje) JT korespondentų naujų patalpų atidaryme. Iš k. į d.: JT korespondentų sąjungos valdybos išd. Mrs. Kay Rainey Gray, Kansas City Star korespondentas Joseph Kaye su žmona ir Vienybės redaktorė Salomėja Narkėliūnaitė.

ATMINTIS ir priemonės jai pagerinti

Atmintis priklauso nuo įsiminimo, jo išlaikymo (retencijos) ir atgaivinimo (reprodukcijos), atseit, atsiminimo. Šių procesų esmė nėra išaiškinta, tačiau juose galima rasti kai kurią analogiją su žinomais fizikiniais ir cheminiais reiškiniais. Žmogaus organizme slėpi daugelis jau atrastų ir dar neatrastų technikos stebuklų. Vaizdų fiksacija smegenyse kai kuo panaši į filmavimą. Įsiminimų išlaikymas primena filmų sandėlį, kuriame saugojami sujaukinimo pėdsakai, atsiminimas, arba matytų vaizdų atsinaujinimas, — kino seansą. Tačiau atsiminami vaizdai niekuomet neatgimsta taip ryškiai, kaip ekrane ar fotografijoje, nes jiems pasireiškia klaido aplinka. Įsimintų vaizdų dirginamoji jėga yra nepalyginamai silpnė už jėgą aplinkos, kuri mus veikia per odą ir visus jutimo organus. Tačiau pakanka sustiprinti peryvenamų pėdsakų dirginamąją jėgą arba izoliuoti sąmonę nuo aplinkos poveikio, ir atmintyje išsilaukę vaizdai gali pasireikšti taip pat ryškiai, kaip buvusių išgyvenimų metu. Elektrinis smegenų dirginimas smilkinio srityje, tartum magnetofono juostoje, atgamina praėities vaizdus.

Kai kurios ligos, slopinamos sąmonę ir dirginamos atsiminimus, sudaro prielaidą pasireikšti haliucinacijoms, kurios nustelbia tikruosius aplinkos reiškinius. Sveiko žmogaus sąmonės veikla užslopinama miego metu, tačiau, negalint įmigti, dar neužslopinti išgyvenimų pėdsakai sukelia įvairius sapnus, kurių miegantys nesugeba atskirti nuo realaus gyvenimo. Studijuojant sapnus, galima pažinti kai kuriuos atminties dėsningumus. Miegant nervų sistemos veikla prislopinama, ir sapnai dažnai pasireiškia chaotiškai, keletui matytų vaizdų susiliejančių į vieną paveikslą. Antai, chirurgas sapnavo, kad operavo ligonę ne operacinėje, o prieš 20 metų gyvenamame bute. Operavimo vaizdas susiliejo su atmintyje išsilaukusiu buto vaizdu.

Atsiminimas daug sudėtingesnis procesas, kaip filmų demonstravimas, tačiau kai kuris šių procesų giminingumas mums padeda geriau suprasti atminties reiškinius. Atmintis priklauso nuo gero vaizdų ir išgyvenimų fiksavimo ir sugėbėjimo reikiant juos atgaivinti.

Kartais kalbama apie atminties ribotumą. Nurodoma, pavyzdžiui, kad, besimokant svetimais kalbas, pasiekiamas tam tikra riba, už kurios išmokus kiekvieną naują žodį, užmirštami seniau išmokti žodžiai. Sapnuojant, susirgus ar veikiant ypatingoms emocijoms, sąmonę kartais pasiekia seniai pamiršti vaizdai ar žodžiai. Tokiu būdu nauji įspūdziai ir mokymasis nepanaikina senų išgyvenimų pėdsakų, o tik apsunkena juos prisiminti.

Išgyvenimo fiksavimas atmintyje priklauso nuo lalco ir jėgos. Ilgiau ar dažniau matytus daiktus lengviau atsiminti. Technikoje fotografijos ryškumas ir kokybė priklauso nuo apšvietimo, saulės, elektros ir kitų energijos formų. Įsiminimas, kaip ir filmavimas, priklauso nuo fiksuojamų vaizdų ar reiškinų apšvietimo, spalvų ryškumo ir garso stiprumo. Lengviau atsiminti ryškėsius vaizdus, stipresnius garsus. Įsiminimas priklauso ne vien nuo dirgiklių jėgos, bet ir nuo psichinių veiksnų, emocijų, kurios yra savotiškas organizmo energijos pasireiškimas. Emocijos tal materialiai jėga, žmogaus organizme įgavusi naujų savybių. Smegenyse gerai fiksuojami tie dirgikliai, kurie sukelia stipresnes emocijas. Kiekvienam lengviau prisiminti mėgstamus vaizdus, mačiusius pergyvenimus, mylimus žmones. Tačiau ir nemalonūs pergyvenimai, įvairūs sunkumai ir kančios yra gerai prisimenami. Tokiu būdu kuo bet kurie dirgikliai sukelia stipresnes emocijas, tuo jėga palieka gilesnius pėdsakus atmintyje. Kai kuriuos labai įprastus veiksmus atliekant automatiškai, nedalyvaujant emociniam faktoriui, jų negalima atsiminti. Kartais po kelių minučių jau abejome, ar išeidami užrakinome duris.

Tobulinant atmintį, labai svarbu sugėbėti pagerinti įsiminimą ir jo atgaivinimą sąmonėje. Įsiminimą pagerina kartojimas ir emocijos. Senojoje mokykloje blogai besimokantys vaikai buvo auklėjami fizinėmis bausmėmis. Sukeltos neigiamos emocijos galėjo vaikui padėti prisiminti tas žinias, kurios stėjosi su bausmėmis, bet ši priemonė yra labai primityvi ir šiuo metu netekusi reikšmės. Slandien fizines bauses pakeičia moralinės. Apsilėidimo žalos supratimas, atsilikimo nuo savo draugų sukelta gėda veikia geriau, kaip fizinės bausmės. Vaikas, prisilijodamas mokytojo įspėjimų ir papėdikimų, tėvų barimo ir draugų kritikos, geriau įsimena. Tačiau atmintį galima pagerinti ne vien neigiamomis, bet teigiamomis emocijomis. Mokykloje naujų žinių įsisavinimą skatina džiaugsmas, kurį vaikas patiria gerai mokymasis, mokinio laimėjimų išskėlmas ir kiti teigiamos emocijas sukeliantieji veiksniai. Ateltyje ypač reikėtų vystyti teigiamų emocijų poveikį, gerinant mokinių ir darbuotojų atmintį.

Susidomėjimas viena ir kita gyvenimo sritimi gerina atitinkamą žinių prisimnimą. Mokiniai lengviausiai atsimena žinias iš tos disciplinos, kurią daugiausia mėgsta.

Atmintis susijusi su sąlyginiais refleksais. Jei norime, kad kuris nors faktas ar pavadinimas būtų lengviau atsimenamas, reikia jį kokiąs nors ryšiais susieti su lengvai prisimenamais žodžiais, vardais ar pergyvenimais. Studentai medikai dažnai susipažiną pakinklo srityje esančių nervų, arterijų ar venų pagrindinių kamienų topografijoje. Tačiau, kai jie sužino, kad šie organai išdėstyti tokia tvarka, kaip jų pavadinimų pirmosios raidės žodyje „Neva“, tuomet jie visą amžių atsimena, kad už nervo seka vena, o už pastarosios — arterija. Atrijos šosinės pavadinimą bus lengviau atsiminti, jei žinosime, kad jos pirmosios keturios raidės tokios pat, kaip žodžio „dubleris“.

Pastatiko keistų atminties sutrikimų. Būna atvejų, kai žmogus, turėdamas patenkiamą atmintį, negali prisiminti kurio nors paprasčiausio žodžio ar vardo, kuris tuo metu labiausiai reikalingas. Vienas biologijos dėstytojas, tęsdamas paskaitą, turėjo kalbėti apie lapo sandarą, tačiau reikalingiausiu momentu jis užmiršo pavadinimą „lapas“, kurį atsiminė tik paskaitos pabaigoje. Nereali negalima prisiminti gerai žinomų pavardžių ar vietovių pavadinimų.

Šie atminties „kaprizai“ pastreiskia, smegenų žievėje sutrikus dirginimo ir slopinimo procesams. Pirmasis skatina prisimnimą, pastarasis klaido jam pasireikšti. Normaliai dirginimo dėka prisimenam reikalingas žinias, slopinimo — išvengiam pašalinių, trukdančių prisiminti, veiksnų poveikio. Nervų sistemos pervargimas sutrikdo šiuos procesus, pastreiskia paradoksinės reakcijos, trukdančios atgaminti lengviausiai prisimenamus dalykus.

Minėtai atvejais reikalingą pavadinimą lengviau prisiminti, nukreipus dėmesį į pašalinius klausimus. Vienas studentas visai stengėsi prisiminti jam reikalingą pavardę, tačiau niekaip negalėjo. Tik kai suskambėjo telefono skambutis ir besikalbant jo dėmesys nukrypo į pašalinius klausimus, jis prisiminė reikalingą pavardę.

Psichinės traumos ir apskritai per stipriai pasireiš-

kančios emocijos trikdė nervinius procesus ir silpnina atmintį. Nereikalingas karščlavimas, liguista meilė, nepagrįsta neapykanta ar nuolatinis galvojimas apie kerštą sudaro nenormalius dirginimo židinius, trukdančius kitus nervų sistemos procesus ir normalią atmintį.

Atmintį galima pagerinti, reguliuojant dėmesį. Yra mokslo šaka, vadinama mnemotechnika, tirianti atminties pagerinimo klausimą, tačiau joje dar daug teiginių, prieštaraujančių fiziologijos ir profinio darbo higienos mokslui.

Atmintis priklauso nuo viso organizmo būklės. Galvos trauma, kraujo išsiliejimas, auglys, abscesas ir kiti smegenų pakenkimai gali negrąžinamai sunaikinti kai kuriuos praėities įvykių pėdsakus. Sutrikdydamos smegenų maitinimą, atmintį susilpnina kraujo, širdies ir kraujagyslių, plaučių ir daugelio kitų organų ligos, sukeliančios širdies silpnumą, plaučių veiklos nepakankamumą, anemiją ir organizmo intoksikaciją. Jos sutrikdo smegenų centrų ryšius, kurie atsistato ligoniui pasveikus.

Dažniausiai atmintį sumažina sunki aterosklerozė, kuri susilpnina širdies darbą ir sukelia smegenų kraujagyslių sklerozę. Aterosklerozės atvejais pirmiausia sutrinka įsiminimas. Ligonis sugeba įsiminti tik stiprių emocijų lydimus išgyvenimus. Jis greit pamiršta eilinį draugų aplankymą, bet jei pastarasis būna susijęs su žymensniu pasitenkinimu ar susinervinimu, jis ilgai atsimenamas. Tačiau aterosklerozė ilgai nepakenkia senų išgyvenimų pėdsakui, susidariusių prieš susirgimą. Todėl šie ligoniai, negalėdami prisiminti vakarykščios dienos įvykių, dažnai pasakoja apie išgyvenimus, buvusių prieš 20, 40 ir daugiau metų. Kova su aterosklerozė padeda pagerinti atmintį.

Dažnai sveiki žmonės nėra patenkinti savo atmintimi. Besimokantieji prieš egzaminus m'elai geru bet kuriuos vaistus, padedančius pagerinti atmintį. Daugelis organizmo reakcijų susiję su variu, kobaltu, fluoru, cinku, jodu, molibdenu, chromu ir kitais mikroelementais. Nervų sistemoje dirginimo ir slopinimo procesai priklauso nuo kai kurių mikroelementų kiekio poslinkių. Šių mikroelementų yra kraujo, fermentų, vitaminų ir hormonų sudėtyje. Trūkstant kai kurių mikroelementų, jų priėmimas gali pagerinti atmintį, tačiau dažniausiai atminties sutrikimai būna susiję su kitais mechanizmais.

Skatinant širdies darbą, išplečiant smegenų kraujagysles, dirginant nervų sistemą, ką galima pasiekti, naudojant stiprią kavą, galima laikinai pagerinti atmintį, bet ilgalaikis stiprios kavos naudojimas prisideda prie aterosklerozės išsivystymo.

Atminties susilpnėjimas dažnai priklauso nuo nervų sistemos išvargimo, pastarasis nuo nesakingo profinio darbo ar per stiprių išgyvenimų. Darbo išvargintos nervų sistemos veikla pasitaiso poilsėjus. Psichinių traumų, stiprių emocijų sukeliamų atminties pakenkimų galima išvengti sustvaldant.

Iš medicinos galima reikalauti, kad ji padėtų apsaugoti nuo per greito išvargimo, o išvargus pagreitintų nervų sistemos veiklos atkūrimą. Tai nėra neišsprendžiamas klausimas. Raumenys išvargsta, kai sumažėja gliukogeno, adenozintrifosforinės rūgšties ir fosfokreatinino kiekis. Šioms medžiagoms skylant, gaminasi reikalinga energija, ir perdaug prisirinkus pieno rūgšties ir kitų šių medžiagų skilimo produktų. Dirginant nervą, jame suaktyvėja medžiagų apykaita, daugiau sunaudojama deguonies, gliukozės, daugiau išsiskiria anglies dvideginio, amoniako ir kitų medžiagų. Nuolat papildant organizmą trūkstamų medžiagų kieki ir pagreitinant toksiškai veikiančių jų skilimo produktų išsiskyrimą ar neutralizaciją, galima bus pašalinti pavargimo reiškinius. Tačiau šiuo metu nervų sistemos biochemija ir biofizika dar nėra taip toli pažengusi pirmyn, kad galima būtų apsieiti be būtino poilsio.

Atimninti pagerinti galima štai ką patarti:

1. Sergantiems bet kuria liga, jos gydymas pagerina atmintį. Gydymo priemonėmis pagerinus širdies ir kvėpavimo organų darbą, pašalinus mažakraujystę ir kitus patologinius pakitimus, pagerėja smegenų aprūpinimas deguonimi, gliukoze ir kitomis medžiagomis, kurios reikalingos normaliai smegenų veiklai užtikrinti.

2. Esant nervų pervargimui, didžiulę reikšmę turi poilsis ir neurastenijos gydymas. Dėl nervų blogai mieganties, suregulavus miegą, pagerėja atmintis.

3. Trūkstant vitaminų, fermentų, kai kurių hormonų ar mikroelementų, atmintį pagerina jų paskyrimas. Tačiau šių medžiagų perteklius nepagerina atminties, o per didelis kai kurių jų kiekis net slopina nervų sistemos veiklą.

Dar nėra universalus recepto, kuriuo remiantis, apskritai būtų galima pagerinti sveikų asmenų atmintį. Tačiau žmogus gali reguluoti dėmesį ir tokiu būdu geriau atsiminti tai, kas jam labiau reikalinga dirbant ir mokantis. Jei mes savo išgyvenimus susiesime su kūrybinu darbu ir nesinervinsime dėl smulkių pašalinių įvykių, tokiu būdu reguliuodami savo dėmesį, galėsime nemažai prisidėti prie atminties pagerinimo.

Dr. Kostas Jurgela, Voice of America lietuviškojo skyriaus direktorius, kalbasi su Valstybės Departamento tarnautoja, lietuvaite Elena Špakauskaitė, neseniai įvykusioje spaudos konferencijoje, Washington, D. C., A. Varno nuotrauka

Naujos aziatiško gripo epidemijos gresmė

Amerika dar kartą stovi prieš aziatiško gripo epidemiją, jau trečią nuo 1957 m. Šios rūšies gripą sukeliantis virusas pasirodė perėitų metų sausio mėnesį aziatiškoje Rusijoje ir per žiemą perkeliavo per kelias tautas. Tolyumoje Rytuose ir Vakarų Europoje. Laimei, buvo nemažai panaudota prieš gripinių skiepijų ir, galima tikėtis, kad šiais metais laukiama gripo epidemija nebus tokia baisi, kaip pirmojo aziatiško gripo metu JAV prieš penkis metus.

1957-58 m. ir 1959-60 m. epidemijų metu buvo įskiepyta didelė žmonių dalis. Syki persirgę gripą per praėjusias epidemijas asmenys yra apsaugoti nuo sekančio gripo, sukkelto to pačio viruso. Sveikatos departamentas skatina masinį žmonių skiepijimą, ypač tų, kurie turi virš 45 metų amžiaus ir tų, kurie serga chroniškėmis ligomis. Per praėjusias epidemijas daugiau kaip šios grupės 90,000 žmonių mirė nuo aziatiško gripo.

Galingo elektroninio mikroskopopagalba gripo virusas atrodo kaip vatos gabaliukas. Yra labai daug gripo viruso rūšių ir vis naujos reguliariai dar pasirodo. Įvairios jų rūšys pasižymi tuo, kad jos sukelia specifinius antikūnius, kai žmogus suseraga gripu.

Infekcija su vienos rūšies virusu padarys žmogų saugų nuo antro susirgimo tos rūšies gripu, bet jis gali susirgti gripu, sukeltų kitų rūšių virusų. Mokslininkai pavadino pagrindines virusų grupes A, B, C ir D tipais. Yra dar keli tipai ir šiose pagrindinėse grupėse. Mažiausia keturi žinomi virusai yra A grupėje. Vienas jų sukelia aziatišką gripą ir jis yra vadinamas A2.

Gripų, sukeltų virusų grupių C ir D epidemijos yra retos JAV bet gripas, sukeltas grupės B virusų, pasirodo kas ketverius ar šešerius metus. Ši grupė atakuoja daugiausia jaunas žmones tarp 6 ir 18 metų amžiaus. Nuo jos buvo pasitaikiusių ir mirčių. Rimčiausias epidemijos tačiau kilo nuo vienos ar kitos rūšies virusų iš grupės A. Yra gana daug įrodymų, kad baistoji pasaulinė 1918-1919 metų gripo epidemija, nuvariusi į kapus apie 20 milijonų žmonių, buvo su-

kelta A viruso tipo. Žinodama apie gripo epidemijos pavojus, Pasaulinė Sveikatos organizacija seka visas bet kur kylančias epidemijas. Jos ekspertai paprastai žino mėnesiais iš anksto, kada ir kur gripas gali pasirodyti ir kokios rūšies virusas yra jo sukėlėjas.

Gripui nėra gydymo. Antibiotikai, kaip, pvz., penicilinas, yra vertingi kovojant prieš antrines bakterines infekcijas, kurios dažnai pasirodo po gripo, bet į patį gripo virusą jie neveikia. Laimei, mokslininkai pagamino efektingus prieš gripą skiepius ir, Pasaulinei Sveikatos Organizacijai perspėjus, gydytojai gali skiepyti žmones su atitinkamos rūšies skiepais dar gerokai prieš gripo epidemijos kilimą.

Besiruošiant sutikti atelnančią gripo epidemiją, JAV Viešosios Sveikatos Tarnyba pataria skiepytis visiems asmenims virš 45 metų amžiaus, neščioms moterims ir asmenims, sergantiems chroniškėmis ligomis. Reikia dviejų skiepijų injekcijų, norint pilnai apsaugoti nuo gripo. Pakartotini įsiskiepimai yra patariaami asmenims, anksčiau įsiskiepėjusiems.

GINTARAS
Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis

Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Vyt. Beleckas, sav.

BROOKLYN ACADEMY MUSIC HALL

Šeštadienio vakare, 1963 m. sausio 12 d. 7:30 val.

TRADICINIS VIENYBĖS KONCERTAS

Julius Gaidelis, kompozitorius, choro dirigentas

PROGRAMOJE
Bostono lietuvių
mišrus choras
IR SOLISTAI

Koncertui pasibaigus
LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBE
JYVYS POBŪVIS IR ŠOKIAI

Daiva Mongirdaitė - sopranas

II DALIS:

KANTATA APIE LIETUVĄ

MUZIKA KOMPOZITORIAUS J. GAIDĖLIO
ŽODŽIAI POETO S. SANTVARO

Stasys Liepas, baritonas

PROGRAMOS I DALYJE:

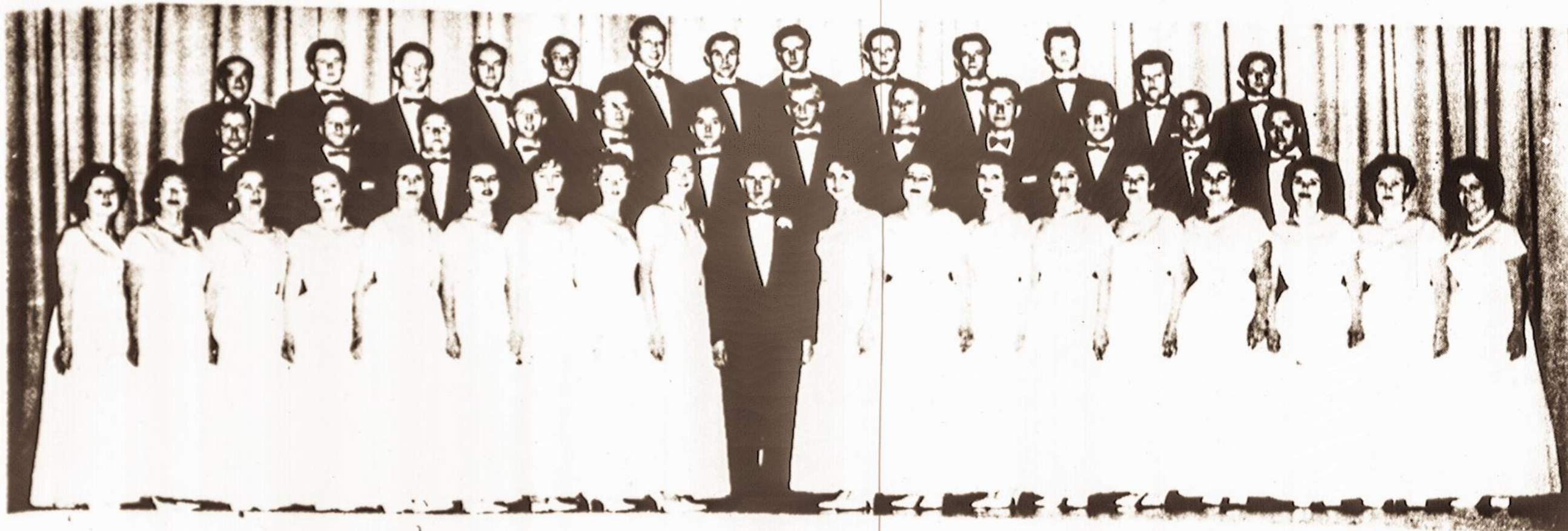
Koncertinė

DAINOS, OPERŲ ARIJOS IR KT.

BILIETAI

ORKESTRA - \$3.00
BALKONE - \$2.00

Visos vietos rezervuotos

Bostono Lietuvių Mišrus Choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Iškiliųjų lietuvių sportininkų eiles papildė Antanas Vaupšas, kuris Armenijos atvirose leng. atletikos pirmenybėse spalio 28 d. pasiekė pažymėtiną pasekmę šuolyje į tolį - 7,90 m.

Šis jo pasiekimas yra antras savo gerumu 1962 m. visoje Europoje.

Vienintelis, kuris geriau nušoko už mūsų šiemet yra dabartinės pasaulio meistris maskvietis J. Ter Ovanesjan (pasekmė 8,31m.) A. Vaupšo pasekmė šį sezoną visame pasaulyje užima VIII - IX vietą. Imant A. Vaupšo pasiekimą ir jį vertinant kitų tautų rekordų tarpe, Lietuva atsisotja VIII-je vietoje pasaulyje. Štai tasai aštuonerukas: Sov. Sąjunga 8,31, JAV 8,28, Ghana 8,17, Ukraina 8,04, V. Vokietija 8,00, Japonija 7,98, Olandija 7,98, Lietuva 7,90.

Lapkričio 18 d. Chicagoje buvo atidarytas lietuvių krepšinio sezonas tradiciniu Chicagos lietuvių turnyru. Tokie žaidimai vyksta nuo 1958 m. ir juose 2 kartu meistrerio vardą laimėjo Neris, kartą Lituanica ir kartą Aras.

Šiemet laimėjimas atiteko Lituanikai, kuri krepšinio mėgėjų tarpe, po blankių pasirodymų S. Amerikos Liet. krepšinio žaidynėse, jau buvo "nurašyta" - nuostolius". Bet senieji Lituanicos ramsčiai: Germanas, Kamarauskas, Dirvonis, Kaunas su kelių naujesnių žaidėjų talka čia pasirodė neįkandamu vienetu. Lituanica susidorėjo su Am 70:55 (30:33) ir tada sukūlė Nerį 87:62.

Jeigu kas nors tikėjosi Lituanicos pergalės prieš Arą tai vargu ar kas pranašavo laimėjimo prieš nerį, Neris šiose varžybose buvo atstovaujama iškiliųjų krepšinio pajėgų - Žvinakio, Varno, Valaičio, Prapuolenio, Barthausa, Jakščio.

Visi pirmieji 5 Neries komandoje žaidžia nuo jos pradžios 1956 m. tik vienas Jakštys čia įsijungė dar neseniai. Per didelis savimi pasitikėjimas Nerį pražudė šiose varžybose; komandai labai trūko pakaitų, kurie Neris žvaigždėms pradžioje atrodė nereikalingi. Bet, atsimušus į kietą Lituanicos žaidimą, Neris žvaigždės - Varnas ir Žvinakis tuojau susigraibstė po 4 gaudas ir turėjo leisti varžovams laisvai mėtyti.

Antroji vieta varžybose teko Neriai, kuri įveikė Arą 77:66 (31:27). Aras šį kartą nieko gero neparodė tik jų atstovo Burkausko nuostabiai tikslūs metimai (jų vienas pelnė apie pusę taškų) dar leido komandai tvirtiau priešintis.

Tą patį sekmadienį Chicago lietuviai stebėjo savo reprezentantus futbole - Lituanicos vienuolikę iškrentant iš JAV "Amateur" taurės varžybų.

Lapkričio 11 d. ši komanda, prakišusi rungtynes dėl JAV "Open" taurės prieš Youths vienuolikę 3:4 (po pratęsimo), dar galvojo toliau pasirti "Amateur" taurės varžybose, bet čia irgi nesisekė, nes teko žaisti prieš vieną iš stipriausių Chicago komandų - Illi-

Stepas Butautas, Sov. Sąjungos moterų krepšinio rinktinės - pasaulio ir Europos čempiono - vyr. treneris, kalbasi su Ed. Šulaičiu. Butauto vadovaujama komanda, kurios pagrindinė žaidėja yra lietuvaitė Jūratė Doktoraitė, šiuo metu vieši Amerikoje.

nois meistrių Kickers vienuolikę. Po įvairių nesėkmių ir ypatingai silpno vartininko gaudymo (tas jau nėra naujiena), Lituanica pralaimėjo 1:5.

Pirmame kėlinyje lietuviai stiprokaip priešinosi ir Kickers tepajėgė įritinti pro šalia stovintį Lituanicos vartininką vienintelį kamuoilį. Po pertraukos vokiečiai dar gavo pora lengvų įvarčių, o kelis pasiekė kiek gražesnius. Vartininko lietuvių komandoje šiuo metu reikia labiau negu ko nors kito ir, turint kiek padoresnį vartų saugotoją, komandai būtų buvę galimybių išsilaikyti ir "major" divizijoje.

Dabar Chicagos lietuviai futbolo mėgėjai turės laukti "indoor Soccer" pirmenybių, kurios prasidės 1963 m. sausio mėn. pirmąjį sekmadienį. Čia Lituanicos vienuolikė vėl pasirodys, nors dabar ji žais ne "major", bet I-je divizijoje (praėjusio "Indoor Soccer" sezono metu Lituanica užėmė priešpaskutinę vietą ir turėjo apleisti "major" diviziją).

UŽDAROS REKOLEKCIJOS

Ateinančios gavėnios pradžioje organizuojama uždaros rekolekcijos New Yorko apylinkės vyrams ir moterims atskirai. Vyrams rekolekcijos būtų Bishop Molloy Retreat House, 178 St. & Wexford Terrace, Jamaica, N. Y. Prasiidėtų penktadienį 6 val. vakare ir baigtųsi sekmadienį 4 val. pp. Vyrai ten gyventų visą laiką atskiruose kambariuose. Konferencijas-maštytymus duotų lietuvis misijonierius. Paprastai auka už šias savaitgalio uždaras rekolekcijas būna skiriama \$20.

Moterims ir mergaitėms rekolekcijos būtų kovo 23, 24, 25 - Monastery of the Precious Blood, Ft. Hamilton P'way & 54th St., Brooklyn, N. Y. Pradedama šeštadienį 2 val. ir baigia pirmadienį 7:15 val. ryte. Esant reikalui, kai kurios galės baigti sekmadienį 8:15 val. vakare. Rekolekcijas vestų pranciškonas Tėvas V. Gidžiūnas, OFM, lietuviškai. Auka \$15. Kad lietuvis galėtų turėti savo uždaras rekolekcijas, reikia 38 dalyvių, ir iš anksto užsisakyti vietas.

Todėl prašome norinčias moteris ir vyrus atlikti uždaras rekolekcijas, užsiregistruoti ligi gruodžio 10 d. Registruotis prašome pas A. Radziviūnienę, 84-16 110th St., Richmond Hill, N. Y., HI 1-9720 ar Ažuolus, 462 15th St., Brooklyn 15, N. Y., ST 8-5861 ir Darbininke, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y., GL 5-7281. Registruojantis reikia atsiųsti \$5 čekį "Rekolekcijoms."

Numatytos rekolekcijos sudarys svarbų dvasinį atsinaujinimą kiekvienam kiekvienam. Laukiama gausaus lietuviu-lietuvaičių dalyvavimo. *Rekolekcijų rengėjai*

52,62 m nuotolį per žalgirčių varžybas nuskriejo pasaulio eksrekordininkės Birutės Kalėdienės sviesta ietis.

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

FARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

● ● ● ● ●
VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

● ● ● ● ●

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gelės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apdraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARSVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮSNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

S. Sys Lozoraitis, Jr., Lietuvos Diplomacijos Šefo Stasio Lozoraičio sūnus, Lietuvos Pasiuntinybės Vatikane sekretorius, prieš savaitę iš Romos atvyko į Ameriką. Apsistojęs New Yorke. Ketina lankytis ir kituose miestuose bei susitikti su jū lietuviais ir savo pažįstamais.

Pranas Narvydas, brooklynietis lietuvių veikėjas ir nuoširdus Vienybės bičiulis, yra sunkiai susirgęs. Gydomas namuose dr. Savicko priežiūroje.

St. Bichnevičius, brooklynietis, žiauriai sumuštas savo namų prieangyje. Policijos pagauti piktadariai portorikiečiai prisipažino, kad norėję jį užmušti.

Am. Liet. Tautininkų Klubas savo N. Metų sutikimą rengia 449 Grand Street, Brooklyne.

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyriaus sueigoje pereiną penktadienį Jokūbas J. Stukas papasakojo apie savo kelionę Sovietų Sąjungoje ir Lietuvoje, o Salomėja Narkėliūnaitė parodė J. Stuko filmą ir saviškį, kuriam muziką yra pritaikęs Juozas N. Tysliava.

Liet. kariuomenės sukakties minėjimas šį šeštadienį 7 val. Minėjimą rengia LVS Ramovės New Yorko skyrius, talkinant AL Legiono Dariaus ir Girėno postui.

Meseniai ištekėjusi Ona Štašinskaitė su savo vyru Francesco V. Parravicini. Jaunoji yra Lietuvos konsulo New Yorke Vytauto Štašinsko sesuo, prieš keletą metų į Ameriką atvykusi iš Italijos.

Moterų Vienybės socialiaame susirinkime Arūnų namuose Woodhavene lapkričio 20 d. Viršuje: dr. Ona Labanauskaitė; Didžiojo New Yorko BALFo metinio vajaus valdybos pirmininkė, kalba Moterų Vienybės pobūvyje apie vaju ir bendrai apie lietuvišką veiklą. Helen Kulber (kairėje) Moterų Vienybės pirmininkė įteikia dovanėlę. Dešinėje - P. Šimėnienė. Antroje nuotraukoje Moterų Vienybės narės švenčia savo Padėkos Dienos pobūvį. Kairėje stovi to vakaro šeimininkės: N. Kulbokienė ir Puodžiuvienė. S. Narkėliūnaitės nuotraukos

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Kai tamsios naktys ir gilus ruduo užvaldo Amerikos žemę, dažnai pažvelgus pro rudens langą, lyg žiūrėdamas, kur vasara nuėjo.

Bebesimato jos, tik girdis balsai, kad artėja Kalėdos. Kai ilgi vakarai nuobodulį prasklaido, pasižiūriu, kad jau penkeri metai man čia. Gražus užsienio pasas ir švarios antspaudos liudija, kad turliu Amerikos pilietybę... Ir prisimena man kai kurie mano tautiečiai. Ir ko gi priešintis? Juk vistiek esame lietuviai, kokia pilietybė pase bebūtu.

Man gaila tų žmonių, kurie pildo blankus ir rugoja save, kai užmarštils juos užvaldo. Nejaugi, neateina į galvą priimt krašto pilietybė?

Aak žinau, tiek kraštų kaip pasaka praėjo, tiek žiūrėjom kaip kur nors gaut pilietybę, o dabar kai apsisostjom pastoviai, netikiu, kad kenktų čia būti piliečiu.

Lietuviams gerai pažįstamas Domininkas Klinga, 337 Union Av., suteikia informacijų ir knygutę, kaip tapti piliečiu.

Kaip sunku pasaulį gyventi, kai pasijunti, kaip lapas, papūstas vėjello, žai neturi kuo atsiremti. Mes buvom netekę tos atramos, juk žinom gerai, ką reiškia būt be jos, nelaukim tad, kol durys mums atvertos...

Pučia tudens vėjeliai nuo Brooklyno, Maspetho ir New Jersey. Keliaunam rudeno suremose, aplink tamsi naktis ir pučia žvarbus šiaurys, Ateina per Vermonto kalnus Kalėdos, dėkojam mes žemei

Atsišaukimas į New Yorko lietuvių organizacijas

Dabar vyksta BALFo vaju pinigams parinkti — ta proga mes prašome aukos ir iš Jūsų organizacijos. Prašome vardan tų, kurie, nebepajėgia iš Sibiro ar Arktikos sričių išeiti, kurie, kad ir sugrįžo iš ištrėmimo, bet nebeturi jėgų įsikabinti į savo gimtąją žemę, nes okupantas visai sunkina jų gyvenimą.

Kad BALFas galėtų jiems padėti, mes labai ir nuoširdžiai prašome šiemet suteikti galimai didesnę auką.

Aukos prašome siųsti šiuo adresu: United Lithuanian Relief Fund of America, p05 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

per Padėkos Dieną, kad ji priglaudė milijonus nelaimės prisilėgtų. Ant stalų tradicinis kalakutas. Ačiu Tau, Amerika, už pastogę ir prieglaudą.

Bet, kai sėdėsime prie gėrybėmis apkrautų valgių, prisiminkime ir Lietuvą, kaip ten eina ruduo, kaip ten girgžda svirtis, kaip ten žemė giliai vaitoja...

Kompozitorius J. Gaidelis (viduryje), kurio vadovaujamą Bostono Lietuvių Mišrus Choras dalyvauja Vienybės metiniame koncerte 1963 m. sausio 12 d. Brooklyn Academy Music Hall.

Maironio mokyklos mokiniams pranešama, kad šeštadienį, lapkričio 24 d. 12 val. viršutinėje salėje bus rodomi 4 spalvoti filmai paganinti Šv. Jono. 1. Prof. Adomas Varnas, 2. Tautiniai šokiai ir dainos, 3. Lietuva šiandien, 4. Algis Trakis. Įėjimas 50 centų, kuriuos visi turi atsinešti. Filmai tęsis vieną valandą.

V. Zelenio radijo ir televizijos aparatų krautuvėje "Banga" praeitą sekmadienį išiveržė vagys ir išsinešė keletą aparatų. Policija vagius sugavo su pavogtais daiktais, tokiu būdu V. Zelenis nuostolių neturėjo. Jo krautuvė yra Brooklyne, E. New Yorko rajone, 3423 Fulton Street.